

17.2.2017

MIETINTÖ

miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (2016/2012(INI))

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

Esittelijä: Agnieszka Kozłowska-Rajewicz

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	3
PERUSTELUT.....	14
LIIKENNE- JA MATKAILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	18
OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	24
LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	28
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	29

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (2016/2012(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 19 artiklan 1 kohdan ja 260 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen (SEUT) liitetyn pöytäkirjan N:o 1 kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen (SEUT) liitetyn pöytäkirjan N:o 2 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta,
- ottaa huomioon miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla 13. joulukuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY¹,
- ottaa huomioon komission kertomuksen miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (COM(2015)0190),
- ottaa huomioon 22. joulukuuta 2011 annetut komission suuntaviivat neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta vakuutuksiin Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-236/09 (Test-Achats) antaman tuomion valossa²,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2011 asiassa C-236/09 (Test-Achats) antaman tuomion³,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus) ja sen 3 artiklan, jossa ’sukupuoli’ tarkoittaa ”yhteiskunnallisesti rakentuneita rooleja, käyttäytymismuotoja, toimintoja ja ominaisuuksia, joita tietty yhteiskunta pitää sopivina naisille ja vastaavasti miehille”,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Yhteistyötaloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma” (COM(2016)0356),
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun tammikuussa 2017 tekemän Euroopan tason täytäntöönpanon arvioinnin ”Gender Equal Access to Goods and Services – Directive 2004/113/EC”¹,

¹ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37.

² EUVL C 11, 13.1.2012, s. 1.

³ EUVL C 130, 30.4.2011, s. 4.

- ottaa huomioon marraskuussa 2014 julkaistun Equinetin raportin ”Equality Bodies and the Gender Goods and Services Directive”,
 - ottaa huomioon vuonna 2014 julkaistun sukupuolten tasa-arvoa käsittelevän oikeusalan asiantuntijaverkoston raportin ”Gender Equality Law in 33 European Countries: How are EU rules transposed into national law?”,
 - ottaa huomioon heinäkuussa 2009 julkaistun sukupuolten tasa-arvoa käsittelevän oikeusalan asiantuntijaverkoston raportin ”Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EC”,
 - ottaa huomioon unionin tuomioistuimen asiassa C-13/94 antaman tuomion, jonka mukaan oikeuteen olla joutumatta syrjityksi sukupuolen perusteella voi sisältyä henkilön sukupuolen korjaukseen perustuva syrjintä², sekä EU:n perusoikeusviraston HLBTI-tutkimuksen vuodelta 2014 ja sen raportin ”Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people”, jotka kaikki liittyvät tavaroiden ja palvelujen alaan,
 - ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (COM(2008)0426) sekä Euroopan parlamentin kannan kyseiseen ehdotukseen,
 - ottaa huomioon 19. tammikuuta 2016 antamansa päätöslauselman eurooppalaisen naisyritysjäytteen esteenä toimivista ulkoisista tekijöistä³,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
 - ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön sekä liikenne- ja matkailuvaliokunnan sekä oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnot (A8-0043/2017),
- A. ottaa huomioon, että suoran ja epäsuoran sukupuoleen kohdistuvan syrjinnän torjuminen tavaroiden ja palvelujen alalla on olennainen osa naisten ja miesten välistä tasa-arvoa koskevaa periaatetta, joka on Euroopan unionin perusarvo, ja toteaa, että sekä perussopimuksissa että perusoikeuskirjassa kielletään kaikenlainen sukupuoleen perustuva syrjintä ja vaaditaan varmistamaan naisten ja miesten välinen tasa-arvo kaikilla aloilla ja kaikissa EU:n jäsenvaltioissa;
- B. ottaa huomioon, että direktiivillä 2004/113/EY (jäljempänä ’direktiivi’) miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltaminen ulotetaan työelämän ja työmarkkinoiden ohella myös tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen ja tarjontaan;

¹ PE 593.787

² Neuvoston ja komission yhteinen lausuma ja lisäys yhteenvetoon asiasta, joka koskee neuvoston direktiiviä miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0007.

- C. ottaa huomioon, että direktiivillä kielletään sekä välitön että välillinen sukupuoleen perustuva syrjintä sellaisten tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla, jotka ovat yleisesti saatavilla sekä julkisella että yksityisellä sektorilla;
- D. toteaa, että direktiiviä sovelletaan kaikkiin korvausta vastaan tarjottaviin tavaroihin ja palveluihin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 57 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja Euroopan unionin tuomioistuimen alaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti; toteaa, ettei korvauksen maksajan välttämättä tarvitse olla palvelun vastaanottaja ja että korvaus voi olla välillinen maksu, johon palvelun vastaanottajan ei välttämättä tarvitse osallistua;
- E. toteaa, että tiedotusvälineiden ja mainonnan alalla koulutukseen liittyvät palvelut sekä yksityiselämässä tarjottavat palvelut jäävät direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle; ottaa huomioon, että jäsenvaltioilla on lainsäädäntövalta taata naisten ja miesten yhdenvertainen kohtelu muilla aloilla, ja toteaa, että joissakin tapauksissa kansallinen lainsäädäntö on direktiiviä tiukempi ja kattaa miesten ja naisten välisen syrjinnän tiedotusvälineissä, mainonnassa ja koulutuksessa;
- F. ottaa huomioon, että direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä kaikissa 28 jäsenvaltiossa; toteaa, että vuonna 2015 annetun komission kertomuksen mukaan kuuden jäsenvaltion kanssa jatkettiin edelleen intensiivistä vuoropuhelua direktiivin riittävästä täytäntöönpanosta;
- G. ottaa huomioon, että Test-Achats-tuomiossa Euroopan unionin tuomioistuin päätti, että direktiivin 5 artiklan 2 kohta on esteenä miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun tavoitteen saavuttamiselle; toteaa, että kyseinen säännös todettiin pätemättömäksi 21. joulukuuta 2012 lukien ja että sen vuoksi molempien sukupuolten maksujen ja etuuksien on oltava samat kaikissa jäsenvaltioissa;
- H. toteaa, että keskeiset ongelmakohdat direktiivin täytäntöönpanossa liittyvät tavaroiden ja palveluiden liian rajoittavaan tulkintaan, eriarvoisen kohtelun oikeuttamiseen 4 artiklan 5 kohdan nojalla yleisin ja paikoin epäselvin perustein sekä naisten riittämättömään suojeluun raskaudesta tai äitiydestä johtuvista syistä;
- I. ottaa huomioon, että miesten ja naisten välinen eriarvoisuus on lisääntynyt, ja katsoo, että tämä tilanne liittyy erottamattomasti säästötoimenpiteisiin ja köyhdyttäviin, matalapalkkaisuuteen ja epävarmaan työhön ajaviin ja työhön liittyvää sääntelyä purkaviin toimintapolitiikkoihin;
- J. ottaa huomioon, että tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen liittyvä naisten syrjintä lisääntyy hankintaa ja valintaa koskevien valmiuksien perustasolla, mikä on seurausta laadukkaiden työpaikkojen sekä ihmisarvoa kunnioittavien palkkojen ja eläkkeiden saatavuuteen liittyvistä eroista;
- K. katsoo, että syrjinnän kieltämisen yhteydessä on tärkeää kunnioittaa muita perusoikeuksia ja -vapauksia, kuten yksityiselämän ja niiden yhteydessä tehtävien liiketoimien suojaa, sekä uskonnonvapautta;
- L. ottaa huomioon, että vuonna 2008 esitetty yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi ulottaisi uskontoon tai vakaumukseen, ikään, vammaan ja seksuaaliseen

suuntautumiseen perustuvan syrjinnän kiellon työmarkkinoiden ulkopuolelle sosiaaliseen suojeluun, mukaan luettuina sosiaaliturvaan ja terveydenhuoltoon, sosiaalisiin etuihin, koulutukseen sekä tavaroiden ja palveluiden saatavuuteen ja tarjontaan; toteaa, että neuvosto ei ole vielä hyväksynyt tätä direktiiviehdotusta koskevaa kantaansa;

- M. ottaa huomioon, että vaikka äskettäin julkaistu komission tiedonanto ”Yhteistyötaloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma” on hyvä lähtökohta tämän alan tehokkaalle edistämiseksi ja sääntelylle, on alaa koskevissa analyyseissa ja suosituksissa otettava huomioon sukupuolten tasa-arvoa koskeva näkökulma ja noudatettava direktiivin säännöksiä;
- N. toteaa, että direktiivin toteuttaminen kaikilta osin riippuu tehokkaasta ja jatkuvasta sukupuolinäkökohtien valtavirtaistamisesta kaikilla direktiivin soveltamisalaan liittyvillä aloilla;
- O. katsoo, että tasa-arvoelinten eurooppalaisen verkoston työ on erittäin tärkeää yhdenvertaista kohtelua koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon edistämiseksi sekä kansallisten tasa-arvoelinten yhteistyön koordinoimiseksi ja parhaiden käytäntöjen jakamiseksi kaikkialla EU:ssa;

Yleiset huomautukset

1. on huolissaan siitä, ettei direktiiviä sovelleta yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa vaan sen soveltaminen vaihtelee ja että alalla saavutetusta edistymisestä huolimatta sen soveltamisessa on edelleen haasteita ja aukkoja, joita on käsiteltävä viipymättä tietyissä jäsenvaltioissa ja tietyillä aloilla; kehottaa komissiota ensisijaisesti käsittelemään jäsenvaltioiden kanssa käymässään vuoropuhelussa kaikkia täytäntöönpanossa edelleen ilmeneviä puutteita; korostaa jäsenvaltioiden ratkaisevaa roolia EU:n lainsäädännön ja toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa sekä katsoo, että entistä suurempi alueellisten ja paikallisten viranomaisten tuki sekä yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa voi olla tarpeen direktiivin täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi;
2. toteaa, että komissio on esittänyt kertomuksen direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta pitkällä viipeellä sen vuonna 2009 esittämän ensimmäisen kertomuksen jälkeen;
3. panee merkille, että vaikka komission kertomuksessa todetaan, ettei monien direktiivin säännösten täytäntöönpanon yhteydessä ole tullut esiin erityisiä vaikeuksia, toteamus perustuu kuitenkin ilmoitettujen tapausten vähäiseen määrään, ja yleisesti ottaen tietoa on hyvin vähän ja alaa koskevien tietojen keruu vaihtelee suuresti jäsenvaltioiden välillä;
4. korostaa, että yksi joidenkin jäsenvaltioiden kohtaamista ongelmista on se, että päätöksentekijät, palveluntarjoajat ja itse kansalaiset tietävät vähän direktiiviin sisältyvistä kansalaisten oikeuksista ja suojakeinoista; korostaa, että direktiiviä ja sen säännöksiä koskevan yleisen tiedon puute ja tietämättömyys voivat johtaa entistä pienempään määrään sukupuoleen perustuvaan syrjintään liittyviä kanteita; kehottaa jäsenvaltioita, komissiota ja asiaankuuluvia sidosryhmiä, mahdollisesti yhteistyössä kuluttajansuojajärjestöjen kanssa, lisäämään tietoisuutta direktiivin säännöksistä vahvistaakseen yhdenvertaisen kohtelun merkitystä tavaroiden ja palvelujen alalla;

- pane merkille, että vain muutamat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet positiivisia erityistoimia koskevista erityissäännöksistä; kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään ja edistämään entistä enemmän sellaisia positiivisia toimia koskevia säännöksiä, jotka perustuvat lakisääteiseen tavoitteeseen ja joiden tarkoituksena on ehkäistä tai korjata sukupuoleen perustuvaa eriarvoisuutta direktiivin mukaisesti;

Vakuutus-, pankki- ja rahoitusalat

- suhtautuu myönteisesti Test-Achats-tuomion täytäntöönpanoon jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä ja siihen, että kansallista lainsäädäntöä on muutettu oikeudellisesti sitovalla tavalla; toteaa, että kansallisen lainsäädännön saattamisessa tuomion mukaiseksi on edelleen haasteita esimerkiksi sairausvakuutusjärjestelmien alalla ja sen suhteen, että raskauteen ja äitiyteen perustuva syrjintä saadaan täysimääräisesti poistettua;
- korostaa annetun tuomion eläkkeitä koskevaa tasapainottavaa vaikutusta, koska siinä kiellettiin sukupuoleen perustuvien vakuutusmatemaattisten tekijöiden käyttö vakuutussopimuksissa ja todettiin, että molempien sukupuolten maksujen ja etuuksien on oltava samat yksityisissä vakuutusjärjestelmissä, myös eläkkeissä; toteaa, että vaikka tuomiota sovelletaan vain yksityisiin järjestelmiin, molempien sukupuolten samansuuruista eläkettä koskeva sääntö on hyvä käytäntö sukupuolten välisen eläkeeron pienentämisessä; suhtautuu myönteisesti joidenkin jäsenvaltioiden päätökseen mennä tuomion soveltamisalaa pidemmälle ulottamalla molempia sukupuolia koskevan säännön koskemaan muita vakuutuksia ja eläkkeitä, ammatilliset lisäeläkejärjestelmät mukaan luettuina, jotta varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvo näillä aloilla; rohkaisee muita jäsenvaltioita noudattamaan tarvittaessa esimerkkiä;
- katsoo, että tuomion asianmukaisella ja täysimääräisellä täytäntöönpanolla on ratkaiseva merkitys; kehottaa komissiota seuraamaan säännöllisten kertomusten avulla näiden sääntöjen noudattamista jäsenvaltioissa, jotta varmistetaan mahdollisten puutteiden korjaaminen;
- korostaa, että direktiivissä kielletään nimenomaisesti raskauden ja äitiyden käyttö erottavana tekijänä vakuutuspalveluja ja niihin liittyviä rahoituspalveluja koskevien maksujen laskennassa; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimenpiteitä ja lisäämään selvyyttä raskaana olevien naisten oikeuksien ja hyvinvoinnin suojelusta tällä alalla, suojaamaan heitä liiallisilta raskauteen liittyviltä kustannuksilta, koska raskaana oleville naisille ei saisi aiheutua korkeampia kustannuksia vain raskauden perusteella, sekä lisäämään palveluntarjoajien tietoisuutta raskaana oleville naisille tarjottavasta erityisestä suojelusta; korostaa erityisesti, että on varmistettava, että erityyppisten vakuutusten, erityisesti sairausvakuutusten, siirtymäkaudet eivät vaikuta raskaana olevien naisten oikeuksiin saada yhdenvertaista kohtelua koko raskauden ajan;
- muistuttaa, että oikeuteen olla joutumatta syrjityksi sukupuolen perusteella voi sisältyä henkilön sukupuolen korjaukseen perustuva syrjintä¹, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että naisia ja miehiä suojellaan tähän perustuvalla syrjinnältä; korostaa,

¹ Neuvoston ja komission yhteinen lausuma ja lisäys yhteenvetoon asiasta, joka koskee neuvoston direktiiviä miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla.

että direktiivissä tarjotaan suojelua tässä suhteessa ja että lisäselvennyksiä voidaan tehdä jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä; korostaa tässä yhteydessä, että 13 jäsenvaltiota ei ole vielä hyväksynyt varsinaista lainsäädäntöä, jolla suojellaan transsukupuolisia henkilöitä, jotka kokevat edelleen syrjintää tavaroiden ja palvelujen saatavuuden alalla, ja korostaa, että sisällyttämällä tällaiset säännökset lainsäädäntöön voitaisiin lisätä tietoisuutta syrjimättömyyden periaatteesta; kehottaa komissiota valvomaan näihin perustuvaa syrjintää tulevissa direktiivin soveltamista koskevissa kertomuksissaan;

11. pitää valitettavana jatkuvaa naisiin kohdistuvaa syrjintää sekä raskauteen, äitiyden suunnitteluun ja äitiyteen liittyviä syrjiviä käytäntöjä vakuutus- ja pankkialan tarjoamien palvelujen saatavuuden osalta;
12. toteaa, että naisyrittäjien suuremmat vaikeudet rahoituksen saannissa saattavat osittain liittyä vaikeuksiin riittävän luottohistorian rakentamisessa ja vähäiseen kokemukseen johtotehtävissä toimimisesta; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan yhdessä rahoitusalan kanssa sen varmistamiseksi, että freelancereina ja pk-yrityksissä toimivilla miehillä ja naisilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet saada pääomaa; kehottaa niitä tutkimaan mahdollisuuksia ottaa sukupuolten tasa-arvoa koskevat näkökohdat huomioon lainojen myöntämistä koskevassa raportoinnissa, riskiprofiilien laatimisessa, sijoitustoimeksiannoissa ja henkilöstörakenteissa sekä rahoitustuotteissa; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja toteuttamaan tehokkaita toimia ja antamaan käytännön esimerkkejä, jotta voidaan varmistaa, että kaikki voivat täysimääräisesti ja asianmukaisesti hyödyntää direktiiviä tehokkaana välineenä, joka suojelee heidän oikeuksiaan yhdenvertaiseen kohteluun tavaroiden ja palvelujen saatavuuden alalla;
13. kehottaa omaksumaan naisyrittäjyyteen sovellettavan kokonaisvaltaisen lähestymistavan, jolla pyritään kannustamaan naisia luomaan uraa yrittäjinä ja tukemaan heitä tässä, helpottamaan rahoituksen saantia ja liiketoimintamahdollisuuksia sekä luomaan sellainen ympäristö, jossa naisilla on mahdollisuus hyödyntää potentiaalinsa ja tulla menestyksekkäiksi yrittäjiksi, varmistamalla työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen, lastenhoitopalvelujen saatavuus sekä tarpeita vastaava koulutus;

Liikenneala ja julkiset tilat

14. panee merkille, että vaikka häirintä, mukaan lukien sukupuolinen ja sukupuoleen perustuva häirintä, kielletään kansallisessa lainsäädännössä, naiset sekä transsukupuoliset ja intersukupuoliset henkilöt kohtaavat edelleen järjestelmällisesti ja usein erilaisia häirinnän muotoja liikennevälineissä; toteaa, että häirintää ehkäiseville toimenpiteille, muun muassa asiaa koskevan tietoisuuden lisäämiselle palveluntarjoajien keskuudessa, on jatkuva tarve;
15. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan alaa koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoa; kehottaa keskittymään sellaisiin ehkäiseviin toimenpiteisiin, jotka ovat sukupuolten tasa-arvoa koskevan periaatteen mukaisia, esimerkiksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin sopimus) suositusten mukaisesti, ja joilla ei rajoiteta naisten vapauksia ja joissa keskitytään pääasiallisesti puuttumaan

mahdollisiin syyllisiin sen sijaan, että muutettaisiin mahdollisina uhreina nähtävien naisten käyttäytymistä; panee merkille, että Istanbulin sopimuksessa todetaan, että ”naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteuttaminen sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti on keskeinen osa naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistä”, ja kehottaa sen vuoksi jäsenvaltioita ja komissiota noudattamaan toimissaan tätä kattavaa lähestymistapaa, jonka tarkoituksena on naisiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen, direktiivissä säädettyjen häirinnän ehkäisyä koskevien säännösten soveltaminen mukaan luettuna; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet Istanbulin sopimusta, ratifioimaan sen, ja kehottaa komissiota ja neuvostoa edistämään EU:n yleissopimukseen liittymistä koskevaa prosessia;

16. pitää valitettavana, että pienten lasten vanhemmat ja hoitajat kohtaavat edelleen fyysisiä kulkuesteitä ja muita esteitä, kuten riittämättömiä lastenhoitotiloja palveluntarjoajien tiloissa; korostaa tarvetta taata sekä äitien että isien oikeudet nauttia lastensa kanssa yhtäläisistä mahdollisuuksista palveluntarjoajien tiloissa; korostaa, että pienten lasten vanhempina ja hoitajina toimivien naisten ja miesten yhdenvertainen kohtelu palvelujen saatavuuden ja käytön alalla on ratkaisevan tärkeä tekijä sukupuolten tasa-arvolle yleisesti, sillä se edistää lastenhoidon tasa-arvoista ja jaettua vastuuta naisten ja miesten välillä; kehottaa jäsenvaltioita sen vuoksi lisäämään palveluntarjoajien tietoisuutta tarpeesta tarjota tiloissaan yhdenvertaiset ja turvalliset edellytykset molemmille vanhemmille;
17. toteaa lisäksi, että hoitajilla, pääasiassa naisilla, on erityisiä esteettömyysvaatimuksia, ja kannustaa komissiota siksi paneutumaan kaikkiin naisiin ja hoitotyöntekijöitä yleensä koskeviin esteisiin pääasiallisina joukkoliikennepalvelujen käyttäjinä naisiin liittyvistä kysymyksistä liikenteessä Pariisissa 2014 järjestetyn viidennen konferenssin päätelmien mukaisesti; korostaa, että tämän alan tutkimuksesta huolimatta on kiinnitetty vain vähän huomiota sukupuolispesifisten toimintalinjojen kehittämiseen liikenteen alalla; panee merkille, että sukupuolinäkökohtien huomioon ottaminen liikennevälineiden ja muiden julkisten tilojen suunnittelun ja jäsentelyn alkuvaiheissa sekä säännöllisten sukupuolivaikutusten arviointien tekeminen on hyvä ja kustannustehokas tapa vähentää fyysisiä esteitä, jotka heikentävät pikkulasten vanhempien ja hoitajien yhdenvertaista esteetöntä kulkua;
18. toteaa, että naisia kohdellaan edelleen eriarvoisesti äitiyden tai raskauden perusteella kaikissa jäsenvaltioissa, ja toteaa, että tämä koskee esimerkiksi imetystä palveluntarjoajien tiloissa; katsoo, että jäsenvaltioiden on vahvistettava direktiivillä taattua naisten suojelua äitiyden ja raskauden, imetys mukaan luettuna, perusteella ja sovellettava sitä täysimääräisesti; korostaa, että palveluntarjoajien on noudatettava direktiivin ja sen saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen säästöjen suuntaa-antavia periaatteita;
19. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että joukkoliikenteen kulkuneuvot ja infrastruktuuri ovat yhdenvertaisesti sekä naisten että miesten käytettävissä ja mukautettuja heidän tarpeisiinsa sekä loppukäyttäjinä ja matkustajina että alan työntekijöinä;

20. kehottaa komissiota arvioimaan raskaana olevien naisten lennoille pääsyä ja avustamista koskevia lentoyhtiöiden sääntöjä ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla lentoyhtiöt saadaan varmistamaan yhdenmukainen lähestymistapa tässä asiassa;
21. kehottaa neuvostoa hyväksymään matkustajien oikeuksia koskevaa asetusta koskevan parlamentin kannan, jossa edellytetään lentoasematyöntekijöiden palauttavan lastenvaunut matkustajille heti lentokoneesta poistumisen jälkeen, tai huolehtimaan vaihtoehtoisista kuljetustavoista, joilla vältetään se, että lasta on kannettava lentoaseman halki matkatavarahihnalle;
22. katsoo, että äitiyteen liittyvien tukipalvelujen, kuten päiväkotien, hoitopaikkojen ja iltapäivähoitopaikkojen, verkoston tarjoaminen on välttämätöntä, jotta voidaan edistää miesten ja naisten tasa-arvoa tavaroiden ja palvelujen saatavuudessa koskevan periaatteen täytäntöönpanoa; katsoo, että tällaisessa verkostossa on tarjottava väestön tarpeita vastaava määrä julkisia palveluja;
23. panee merkille, että lääketieteellisten tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen liittyy yhä syrjintää ja erottelua, minkä vuoksi on korostettava tarvetta vahvistaa julkisten, maksuttomien ja laadukkaiden terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta;

Yhteistyötalous

24. korostaa direktiivin mahdollisia uusia soveltamisaloja erityisesti tiettyjen palvelujen ja alojen digitalisoitumisen seurauksena sekä yhteistyössä tapahtuvan palvelujen tarjoamisen lisääntymistä, jotka ovat muuttaneet tavaroiden ja palvelujen saatavuutta ja tarjoamista, ja panee merkille, että direktiiviä voidaan soveltaa edelleen digitaalialaan; korostaa, että yhteistyötaloutta koskevasta eurooppalaisesta toimintasuunnitelmasta äskettäin julkaistun komission tiedonannon olisi toimittava lähtökohtana tämän alan tehokkaalle edistämiselle ja sääntelylle ja että komission olisi myöhemmissä vaiheissa otettava huomioon sukupuolten valtavirtaistamisen periaatteet ja noudatettava direktiivin säännöksiä naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi ja häirinnän tehokkaaksi estämiseksi yhteistyötaloudessa tarjottavien palvelujen yhteydessä;
25. toteaa, että häirintä on erityinen haaste sukupuolten tasa-arvolle yhteistyötalouden palvelujen alalla; korostaa, että vaikka useilla foorumeilla sovellettu syrjinnän nollatoleranssi on hyvä käytäntö, jota on syytä vahvistaa alalla edelleen, häirinnän ehkäisy on asetettava kyseisillä foorumeilla etusijalle ja lisäksi on harkittava selkeiden käytäntöjen laatimista käyttäjien häirintätapauksista ilmoittamista varten; korostaa, että tavaroiden ja palvelujen sekä yhdistävien verkkoforumien tarjoajien vastuuta, kolmannen osapuolen toteuttama häirintä mukaan luettuna, koskevia säännöksiä on selkeytettävä direktiivin perusteella;
26. katsoo, että yleisön saatavilla olevat ja korvausta vastaan yhteistyötaloudessa tarjottavat palvelut kuuluvat direktiivin soveltamisalaan ja siksi niiden pitäisi olla miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisia;
27. panee tässä yhteydessä merkille, että digitaalialalla ”voitto” ei välttämättä merkitse rahaa ja että tietoja käytetään yhä enemmän vastineena tavaroista ja palveluista;

28. kehottaa komissiota seuraamaan tulevissa direktiivin soveltamista koskevissa kertomuksissaan sukupuolten tasa-arvon periaatteen toteutumista yhteistyötaloudessa ja antamaan erityisiä suuntaviivoja, joissa määritetään hyviä käytäntöjä miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi yhteistyötaloudessa tarjottavien palvelujen yhteydessä;

Erilainen kohtelu

29. toteaa, että 4 artiklan 5 kohdan soveltaminen on osoittautunut suureksi haasteeksi direktiivin soveltamisessa, koska sen perusteella on esitetty valtaosa jäsenvaltioiden tasa-arvoelinten vastaanottamista valituksista, jotka liittyvät pääasiassa vapaa-ajan ja viihdealaan;
30. korostaa, että 4 artiklan 5 kohdan soveltamiseen liittyvästä monitulkintaisuudesta huolimatta tämän poikkeuksen tarkoituksena on ennen kaikkea luoda mahdollisuuksia miesten ja naisten yhdenvertaisuuden parantamiseen tavaroiden ja palvelujen tarjoamisen alalla;
31. panee merkille, että käytännöt vaihtelevat esimerkiksi tapauksissa, joissa palveluja tarjotaan vain yhden sukupuolen edustajille tai joissa samoja palveluja hinnoitellaan eri tavoin; korostaa, että erilaisen kohtelun soveltamista olisi arvioitava tapauskohtaisesti siltä osin, onko kohtelu direktiivin mukaisesti perusteltua oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi;
32. kehottaa tasa-arvoelimiä ja kuluttajansuojajärjestöjä lisäämään tietoisuutta erilaisen kohtelun rajoituksista ja ehdoista palveluntarjoajien keskuudessa sekä lisäämään tietoisuutta yhdenvertaista kohtelua koskevista oikeuksista palvelujen käyttäjien keskuudessa, sillä usein huomautetaan siitä, että käyttäjät eivät tunne tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavia säännöksiä;
33. katsoo, että 4 artiklan 5 kohtaan perustuvien positiivisten erityistoimien puute jäsenvaltioissa heikentää direktiivin täytäntöönpanoa; kehottaa edistämään oikeutettuun tavoitteeseen perustuvia positiivisia toimia, joissa erityiskohtelu on suorassa yhteydessä haittaan, jota on vältettävä tai joka on poistettava, esimerkiksi uhrien suojeleminen sukupuoleen liittyvältä väkivallalta vain toiselle sukupuolelle tarkoitettujen turvakotien tapauksessa;
34. kehottaa jälleen neuvostoa tarkastelemaan kaikkia mahdollisia reittejä sen varmistamiseksi, että esitetty yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi hyväksytään viipymättä, ja siten takaamaan kattavan ja tasavertaisen suojan sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää vastaan;

Suosituksia direktiivin soveltamisen parantamiseksi

35. kehottaa komissiota ensisijaisesti ratkomaan käytännön toimenpiteiden avulla kyseisten jäsenvaltioiden kanssa kysymyksiä, jotka liittyvät direktiivin saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja tukemaan niitä direktiivin johdonmukaisemmassa täytäntöönpanossa;

36. korostaa, että vaikka tasa-arvoelimillä on ratkaiseva rooli sen valvomisessa ja varmistamisessa, että direktiivistä johtuvia oikeuksia käytetään täysimääräisesti kansallisella tasolla, niiden toimivalta suhteessa tavaroiden ja palvelujen tarjontaan ja saatavuuteen sekä tuloksellisuus asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa vaihtelee; kehottaa jäsenvaltioita takaamaan tasa-arvoelimille direktiivin säännösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti riittävät valtuudet ja riippumattomuuden, jotta ne voivat täyttää tehokkaasti pääasialliset tehtävänsä, kuten avustaa itsenäisesti syrjinnän uhriksi joutuneita henkilöitä näiden tekemiä syrjintävalituksia tutkittaessa, teettää riippumattomia selvityksiä syrjintään liittyvistä kysymyksistä ja julkaista riippumattomia raportteja ja suosituksia, lisätä tietoisuutta direktiivistä ja haastaa sukupuolirooleja koskevia stereotyyppioita tavaroiden ja palvelujen tarjonnan ja saatavuuden alalla; katsoo, että kansallisia tasa-arvoelimiä olisi tuettava asianmukaisesti niiden suorittaessa tehtäviään eli pyrkiessä edistämään, valvomaan ja tukemaan yhdenvertaista kohtelua riippumattomalla ja tehokkaalla tavalla;
37. kehottaa komissiota parantamaan tasa-arvoelinten kanssa tekemäänsä yhteistyötä ja valvomaan, noudatetaanko kaikkia niiden valtuuksia koskevia säännöksiä kaikissa jäsenvaltioissa, sekä tukemaan jäsenvaltioita merkittävimpien haasteiden järjestelmällisessä määrittämisessä sekä parhaiden käytäntöjen jakamisessa; kehottaa komissiota keräämään parhaita käytäntöjä ja saattamaan ne jäsenvaltioiden käyttöön, jotta tarjotaan tarvittavat resurssit positiivisten erityistoimien tukemiseen sekä varmistetaan säännösten parempi täytäntöönpano kansallisella tasolla;
38. toteaa, että syrjinnän uhrien oikeussuojaa voitaisiin parantaa antamalla yksityisille tasa-arvoelimille valtuudet tarjota apua, kuten ilmaista oikeusapua, sekä oikeus edustaa yksityishenkilöitä väitetyissä syrjintätapauksissa;
39. kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti kansallisten valituselinten ja valitusmenettelyjen tehokkuutta direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ja varmistamaan, että käytössä on läpinäkyvät ja tehokkaat valitusmekanismit sekä varoittavat seuraamukset;
40. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja tasa-arvoelimiä, mahdollisesti yhteistyössä kuluttajansuojajärjestöjen kanssa, jakamaan tietoa direktiivin säännöksistä sekä palveluntarjoajien että käyttäjien keskuudessa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamiseksi tällä alalla ja niiden tapausten lukumäärän vähentämiseksi, joissa direktiivin rikkomisista jätetään ilmoittamatta;
41. toteaa, että direktiivin käytäntöön soveltamisessa on edelleen puutteita, ja pyytää oikeusalan eurooppalaista asiantuntijaverkostoa aloittamaan yhteistyössä tasa-arvoelinten kanssa kattavan selvityksen ja ottamaan myös huomioon sukupuolten eriarvoisuuden risteävät muodot ja syrjinnän monet perusteet, jotka koskevat lukuisia heikossa asemassa olevia sosiaaliryhmiä, jatkamaan sen toimien valvontaa sekä tukemaan ja kannustamaan jäsenvaltioita tietojen keräämisessä ja toimittamisessa, jotta direktiivin tarjoamia mahdollisuuksia voidaan hyödyntää täysimääräisesti; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan häirintää ja sukupuolista häirintää koskevien kattavien, verrattavissa olevien erityistietojen keruuta tavaroiden ja palvelujen yhtäläisen saatavuuden alalla, jotta syrjinnän perusteet voidaan erotella ja kannustaa tässä suhteessa tehostamaan yhteistyötä asianomaisten instituutioiden kanssa; kehottaa

komissiota perustamaan julkisen tietokannan naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua koskevasta lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä tietoisuuden lisäämiseksi tämän alan säännösten soveltamisesta;

42. korostaa, että mainosala liittyy tavaroiden ja palvelujen alaan ja että tavaroita ja palveluita esitellään kuluttajille pääasiassa mainosten avulla; korostaa, että sukupuolistereotyyppien luomisen, ylläpitämisen ja kehittämisen sekä naisia syrjivän kuvan antamisen kannalta mainonnan merkitys on suuri; kehottaa komissiota teettämään siksi selvityksen sukupuolten tasa-arvosta mainonnassa ja tutkimaan tarvetta ja mahdollisuuksia tehostaa naisten ja miesten tasa-arvoista kohtelua mainonnan alalla ja edistämään parhaita käytäntöjä tällä alalla; suhtautuu myönteisesti naisten ja miesten tasa-arvoa tiedotusvälineissä koskeviin kansallisiin säännöksiin ja suuntaviivoihin ja kehottaa jäsenvaltioita tarvittaessa vahvistamaan näitä säännöksiä naisten ja miesten tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseksi;
43. kehottaa jäsenvaltioita kannustamaan vuoropuhelua sellaisten asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, joilla on oikeutettu intressi myötävaikuttaa sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjumiseen tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla;
44. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota soveltamaan direktiivin täytäntöönpanossa alakohtaiseen sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen perustuvaa lähestymistapaa;
45. kehottaa komissiota koordinoimaan paremmin tämän direktiivin ja muiden tasa-arvodirektiivien vaatimuksia seurattaessaan ja tukiessaan jäsenvaltioita direktiivin täytäntöönpanossa;
46. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.

PERUSTELUT

Direktiivillä 2004/113/EY¹ pyrittiin ensisijaisesti ulottamaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) ja muissa asiaan liittyvissä direktiiveissä² vahvistettu miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltaminen työelämän ja työmarkkinoiden ohella myös tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen ja tarjontaan niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla³ sekä vahvistamaan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen periaatetta näillä aloilla. Direktiivillä kielletään välitön (2 artikla) ja välillinen syrjintä (3 artikla) tavaroiden ja palvelujen tarjonnan alalla, kuten liikenne- ja vakuutusosalalla, myös raskaudesta ja äitiydestä johtuva naisten epäedullisempi kohtelu (5 artiklan 3 kohta). Lisäksi direktiivillä kielletään häirintä ja sukupuolinen häirintä sekä käskyt tai ohjeet syrjiä henkilöitä (4 artikla).

Vaikka direktiivissä ei määritelläkään tavaroita ja palveluja, siinä viitataan SEUT:n 57 artiklaan, jonka mukaa ”palveluilla tarkoitetaan suorituksia, joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta eivät koske”. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on määritellyt tavarat tuotteiksi, ”*joita voidaan arvioida rahassa ja jotka voivat sellaisenaan olla liiketoimien kohteena*”⁴. Lisäksi komissio täsmensi soveltamista koskevassa kertomuksessaan, ettei palvelun maksajan välttämättä tarvitse olla palvelun vastaanottaja. Direktiivin nojalla erilainen kohtelu on sallittu vain tapauksissa, joissa voidaan määrittää perusteltu ja oikeutettu tavoite (4 artiklan 5 kohta), kuten vain naisille tarkoitettujen suojien perustaminen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja varten. Direktiiviä ei sovelleta tiedotusvälineisiin ja mainontaan eikä koulutukseen eikä myöskään työtä ja ammattia koskeviin asioihin, joita säännellään muilla asioita koskevilla säädöksillä. Direktiivin 4 artiklan 3 kohdassa säädetään myös, että direktiiviä ei sovelleta palveluihin, joita tarjotaan yksityiselämässä, yksityishenkilöiden muodostamassa pienessä piirissä.

Komissio totesi direktiivin soveltamista koskevassa kertomuksessaan⁵ jäsenvaltioita, kansallisia tasa-arvoelimiä ja Equinetiä sekä muita kansalaisjärjestöjä kuultuaan, että kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Test-Achats-tuomion täytäntöönpano, jota komissio piti jäsenvaltioiden vaikeimpana haasteena, on saatettu päätökseen, mutta direktiivin tulokselliseen täytäntöönpanoon liittyy edelleen muita ongelmia. Näistä ongelmista useimmat liittyvät tavaroiden ja palveluiden liian rajoittavaan tulkintaan, eriarvoisen kohtelun oikeuttamiseen 4 artiklan 5 kohdan nojalla yleisin ja paikoin epäselvin perustein sekä naisten riittämättömään suojeluun raskaudesta tai äitiydestä johtuvista syistä.

¹ Direktiivi 2004/113/EY (miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpano tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla)

² Kuten direktiivi 2000/78/EY (työsyrjintädirektiivi) tai 2006/54/EY (sama palkka ja yhdenvertainen kohtelu)

³ EPRS (2016), E. Caracciolo di Torella ja B. McLellan, tutkimusraportti miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta eri jäsenvaltioissa.

⁴ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 23.11.1978, asia 7/78, maksutavat ja pääomanliikkeet.

⁵ Komissio (2015), kertomus miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta.

Esittelijä on myös määrittänyt merkittävimmät puutteet ja haasteet asianomaisilla aloilla ja esittänyt sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista koskevia räätälöityjä suosituksia. Vaikka direktiivi tarjoaa vahvoja välineitä sukupuolten tasa-arvoa koskevan periaatteen takaamiseksi, direktiivin koko potentiaalin toteutuminen riippuu tietoisuuden lisäämisestä sekä palveluntarjoajien että käyttäjien keskuudessa samoin kuin jatkuvasta sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta kaikilla direktiivin säännösten soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

Vakuutusalat

Esittelijä suhtautuu myönteisesti siihen, että suuri enemmistö jäsenvaltioista soveltaa lainsäädännössään vuonna 2011 annettua Test-Achats-tuomiota¹, jossa jäsenvaltiot veloitetaan varmistamaan, että molempien sukupuolten maksut ja etuudet ovat samat. Hän on tyytyväinen myös siihen, että kaikissa tapauksissa kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt muutokset ovat olleet oikeudellisesti sitovia. Joillakin aloilla, kuten sairaus- ja matkavakuutusten alalla, täytäntöönpanossa on kuitenkin vielä puutteita, joiden osalta on tutkittava, onko kansallinen lainsäädäntö tuomion mukainen. Vaikka direktiivissä säädetään, etteivät raskauteen ja äitiyteen liittyvät kustannukset saa missään tapauksessa johtaa eroihin yksilöiden maksuissa ja etuuksissa, erilaista kohtelua raskauden perusteella esiintyy edelleen. Esittelijä katsoo, että tuomion asianmukainen soveltaminen kaikilta osin kaikissa jäsenvaltioissa ja kaikilla aloilla on erittäin tärkeää, ja tästä syystä komission olisi seurattava tuomion noudattamista kaikissa jäsenvaltioissa laitimalla säännöllisiä kertomuksia ja mahdolliset puutteet olisi korjattava ensi tilassa.

Liikenneala ja julkiset tilat

Julkisessa liikenteessä ongelmana on useimmiten häirintä ja etenkin sukupuolinen häirintä, joka kielletään 4 artiklan 3 kohdan nojalla. Naisten liikenteessä kokema häirintä on laaja ongelma kaikissa jäsenvaltioissa, ja kuten tutkimuksissa on havaittu, joka kuudes nainen² on joutunut kohtaamaan häiritsevää sukupuoleen perustuvaa käyttäytymistä junamatkojen aikana. Esittelijän mielestä toimenpiteet, joilla pyritään ehkäisemään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, yhteiskunnalliset kampanjat mukaan luettuina, olisi oltava laajemman sukupuolten tasa-arvoa koskevan periaatteen mukaisia, kuten suositellaan esimerkiksi Istanbulin yleissopimuksessa. Esittelijä korostaa, että naisten vapauksia rajoittavat toimenpiteet, kuten vain naisille tarkoitetut vaunut, eivät ole pitkällä aikavälillä tehokkaita, koska ne eivät ole sukupuolten tasa-arvoa koskevan periaatteen mukaisia.

Vaikka liikenteen ja julkisten tilojen esteettömyydessä onkin yleisesti edistytty, on edelleen olemassa fyysisiä esteitä, jotka heikentävät pienten lasten vanhempien ja hoitajien yhdenvertaista esteetöntä kulkua. Lisäksi riittämättömät lastenhoitotilat etenkin miespuolisten hoitajien tapauksessa ovat yhä yleisiä sekä liikennevälineissä, kuten junissa, että palveluntarjoajien tiloissa. Jäsenvaltioissa on ponnisteltava enemmän palvelujen saatavuuden parantamiseksi myös imettävien äitien osalta, sillä heitä kohdellaan edelleen eriarvoisesti. Esittelijä katsoo, että kummankin vanhemman yhdenvertaisten oikeuksien parantaminen palvelujen saatavuuden alalla sekä tietoisuuden lisääminen vaikuttavat ratkaisevasti sukupuolten tasa-arvon periaatteen vahvistamiseen arkielämässä.

¹ Euroopan unionin tuomioistuimen tuomio 1.3.2011, C-236/09, Test-Achats.

² The Telegraph (2015). Saatavana osoitteessa <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11545643/100-per-cent-of-Frenchwomen-victimsof-sexual-harassment-on-public-transport.html>, sekä Project Guardian -hanke, saatavana osoitteessa http://www.btp.police.uk/advice_and_info/how_we_tackle_crime/project_guardian.aspx

Yhteistyötalous

Eri alojen nopea digitalisoituminen ja yhteistyössä tapahtuvan palvelujen tarjoamisen lisääntyessä direktiiviä voidaan soveltaa uusilla aloilla. Esittelijä käsittelee suosituksissaan muitakin kuin perinteisiä, direktiivin laatimisen yhteydessä tarkasteltuja palveluja ja korostaa uusia soveltamisaloja, etenkin yhteistyötaloutta. Vaikkei vielä ole määritelty, missä määrin direktiiviä sovelletaan yhteistyötalouden palveluihin, esittelijä katsoo, että julkisesti mainostettavien ja korvausta vastaan tarjottavien palvelujen olisi oltava miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisia. Esittelijä panee merkille, että vaikka yhteistyötalous tarjoaa merkittäviä etuja niin palveluntarjoajille kuin käyttäjillekin, on syytä pitää mielessä tietyt haasteet ja hyvät käytännöt, jotta varmistetaan kattava suoja ja sukupuoleen perustuvien häirintätapausten ehkäiseminen. Esittelijä katsoo, että komission ehdottaman ”Yhteistyötaloutta koskevan eurooppalaisen toimintasuunnitelman” myöhemmissä vaiheissa olisi otettava huomioon sukupuolten valtavirtaistamisen periaate ja noudatettava direktiivin säännöksiä naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi ja häirinnän tehokkaaksi estämiseksi yhteistyötaloudessa tarjottavien palvelujen yhteydessä.

Erilainen kohtelu

Suurin osa yhdenvertaista kohtelua koskevista jäsenvaltioiden tasa-arvoelinten käsittelemistä kysymyksistä ja vastaanottamista valituksista oli lähtöisin vapaa-aika- ja viihdealalta. Nämä kysymykset ja valitukset liittyvät erityisesti epätasa-arvoisen kohtelun perustelemiseen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettulla poikkeuksella, joka johtaa esimerkiksi erilaiseen hinnoitteluun, palveluiden tarjoamisen epäämiseen sekä naisille ja miehille asetettuihin erilaisiin pääsyehtoihin. Komissio on itsekin todennut, että direktiivin 4 artiklan 5 kohtaan perustuvat poikkeukset ovat aiheuttaneet monitulkintaisuutta ja että oikeuskäytäntö ei tarjoa yhdenmukaista tulkinta-apua. Tästä syystä erilaista kohtelua koskevia tapauksia olisi esittelijän mielestä arvioitava tapauskohtaisesti sen kannalta, voidaanko niitä perustella oikeutetulla tavoitteella. Esittelijä korostaa, että tämän poikkeuksen soveltamiseen liittyvästä monitulkintaisuudesta huolimatta sen tarkoituksena on ennen kaikkea luoda mahdollisuuksia sukupuolten tasa-arvon parantamiseen tavaroiden ja palvelujen tarjoamisen alalla. Esittelijä korostaa tarvetta edistää oikeutettuun tavoitteeseen perustuvia positiivisia toimintamuotoja, joissa erityiskohtelu on suorassa yhteydessä haittaan, jota on vältettävä tai joka on poistettava.

Direktiivin soveltamisen parantaminen

Esittelijän mielestä tasa-arvoelimityöllä on ratkaiseva rooli sen seuraamisessa ja varmistamisessa, että direktiivistä johtuvia oikeuksia toteutetaan jäsenvaltioissa täysimääräisesti. Vaikka komission kertomuksessa vahvistetaan, että kaikki jäsenvaltiot ovat perustaneet näitä elimiä, näiden työn tuloksellisuus niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa vaihtelee. Esimerkiksi jotkut tasa-arvoelimet eivät pysty edustamaan henkilöitä oikeuskäsittelyissä, mikä on välttämätön edellytys uhrien asianmukaiselle suojelulle¹. Esittelijä kehottaa jäsenvaltioita takaamaan tältä osin tasa-arvoelimille riittävät valtuudet ja kehottaa komissiota parantamaan tasa-arvoelinten kanssa tehtävää yhteistyötä ja tarjoamaan tukeaan merkittävimpien haasteiden järjestelmällisessä tunnistamisessa sekä parhaiden käytäntöjen jakamisessa.

Vaikka tavaroiden ja palvelujen alalla on edistytty merkittävästi miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi, on käytännön tasolla esiintyvät loputkin puutteet

¹ Equinet (2014). Direktiivin 2004/113/EY täytäntöönpano, sukupuolten tasa-arvo tavaroiden ja palveluiden saatavuudessa: tasa-arvoelinten asema.

korjattava. Esittelijä katsoo, että tietoisuuden lisääminen kaikkien osapuolten, myös palveluntarjoajien ja käyttäjien keskuudessa, sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista koskevien alakohtaisten suositusten antaminen vaikuttavat ratkaisevasti miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltamiseen käytännössä tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla saatuihin jokapäiväisiin kokemuksiin.

14.11.2016

LIIKENNE- JA MATKAILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalle

kertomuksesta miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (2016/2012(INI))

Valmistelija: Jens Nilsson

EHDOTUKSET

Liikenne- ja matkailuvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 10 artiklan ja 19 artiklan 1 kohdan;
2. toteaa, että komissio on esittänyt kertomuksen direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta pitkällä viiveellä sen vuonna 2009 esittämän ensimmäisen kertomuksen jälkeen;
3. muistuttaa, että naisten ja miesten välillä on aina ollut eroja liikenteestä puhuttaessa, mukaan lukien matkustustavat, liikennevälineiden käytettävyys ja valinta, turvallisuus sekä liikennealan työpaikkojen epätasapainoinen sukupuolijakauma; kannustaa siksi komissiota paneutumaan kaikkiin naismatkustajia koskeviin esteisiin ja rajoitteisiin, sellaisina kuin niitä on käsitelty Pariisissa vuonna 2014 pidetyn, naisiin liittyviä liikennekysymyksiä käsittelevän viidennen konferenssin päätelmissä;
4. korostaa, että vaikka vuosina 2014–2020 sovellettava Horisontti 2020 -puiteohjelma on suunniteltu vastaamaan innovatiivisia ratkaisuja edellyttäviin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja viime vuosina on paneuduttu tehostetusti moniin sukupuolten liikkuvuuteen ja matkustustapoihin liittyviin kysymyksiin, sukupuolispesifisten toimintalinjojen, ohjelmien ja toimeksiantojen kehittämiseen on kiinnitetty vain vähän huomiota;
5. kehottaa komissiota ja vakuutusyhtiöitä huolehtimaan siitä, että onnettomuuksien varalta otettujen autovakuutusten hinnoittelussa ei ilmene sukupuoleen perustuvaa syrjintää, vaan arvioinnissa otetaan huomioon henkilökohtainen ajohistoria;

6. pitää valitettavana, että matkavakuutuslalla ilmenee edelleen miesten ja naisten eriarvoista kohtelua, mikä haittaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta matkailualalla, etenkin kun on kyse raskaana olevista naisista;
7. kehottaa komissiota selventämään, onko liikenne- ja matkailualan nopeasti kasvavassa jakamistaloudessa kyse tavaroista ja palveluista, joihin olisi sovellettava asiasta annettua direktiiviä, ja ovatko palveluntarjoajat ja palveluntarjonnassa käytettävät verkkoalustat vastuuvollisia kyseisen direktiivin perusteella,
8. kannustaa soveltamaan innovatiivisia konsepteja, kuten ”hoidon liikkuvuus” ja ”matkan suunnittelun analysointi”, joilla tuetaan oikeudenmukaisempien ja herkemmin reagoivien joukkoliikennepalvelujen suunnittelemista ja tarjoamista ja tehokkaampaa kaupunkisuunnittelua; toteaa, että säännöllinen ja järjestelmällinen sukupuolivaikutusten arviointi on olennaista sukupuolineutraalien liikennepalvelujen suunnittelemiselle ja tarjoamiselle kaikissa jäsenvaltioissa;
9. toistaa komissiolle esittämänsä pyynnön sellaisen julkisesti saatavilla olevan tietokannan luomisesta, joka sisältää sukupuoleen perustuvan syrjinnän vastaisen lainsäädännön ja asiaan liittyvät Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot;
10. korostaa tasa-arvoelinten olevan avainasemassa pyrittäessä varmistamaan sukupuolten tasa-arvon toteutuminen kaikkien unionissa asuvien kohdalla ja kehottaa komissiota avustamaan näiden elinten riippumattomuuden ja vaikuttavuuden takaamisessa kaikissa jäsenvaltioissa;
11. kannustaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia antamaan kansallisille tasa-arvoelimilleen riittävät resurssit, jotta ne voivat tarjota tietoa oikeussuojakeinoja koskevista menettelyistä ja neuvontapalveluiden valikoimasta, joka on tarjolla direktiivin kansallisen noudattamisen tueksi;
12. korostaa paikallisten ja alueellisten instituutioiden roolia liikenne- ja matkailualan perusasioita koskevien palvelujen tarjoajina, sääntelyvallan käyttäjinä ja tarkastuksia tekevinä osapuolina;
13. pitää valitettavana, että jäsenvaltioissa ei olla perillä kyseisestä direktiivistä, ja kannustaa toimivaltaisia viranomaisia lisäämään kaikilla tasoilla tietoisuutta direktiivin mukaisista oikeuksista ja velvoitteista;
14. kehottaa komissiota keräämään esimerkkejä parhaista käytänteistä, jotta voidaan varmistaa direktiivin parempi soveltaminen, ja jatkamaan aihetta koskevien määritelmien ja käsitteiden yhtenäistämistä; korostaa Euroopan tasa-arvoinstituutin roolia ja osaamista tähän tavoitteeseen pyrittäessä;
15. muistuttaa, että unionin liikennealan työntekijöistä on naisia ainoastaan 22 prosenttia ja että naisten osuus on vastaavasti erittäin vähäinen (alle 10 prosenttia) teknisissä ja itse liikenteenharjoittamista koskevissa ammateissa; kehottaa siksi toteuttamaan kunnianhimoisia ja jatkuvia toimenpiteitä, joilla parannetaan liikennealan houkuttelevuutta tulevaisuuden naistyöntekijöiden keskuudessa;

16. muistuttaa, että julkisten ja yksityisten hyödykkeiden ja palvelujen naisille yhdenvertaisen saatavuuden on perustuttava naisten ja tyttöjen erilaisten valintojen, tarpeiden ja kokemusten tunnustamiseen ja että saatavuus on taattava loukkaamatta heidän perusoikeuksiaan;
17. pyytää komissiota soveltamaan liikenteen ja liikkumisen pääosaston hallinnoimaan liikennepolitiikkaan ja varoihin kattavaa strategiaa, jolla edistetään miesten ja naisten tasa-arvoa samaan tapaan kuin Horisontti 2020 -ohjelman täytäntöönpanoa koskevassa nykyisessä strategiassa;
18. korostaa, että vaikka viralliset tilastot osoittavat naisten ja miesten liikkuvuustarpeiden ja matkustustapojen poikkeavan tuntuvasti toisistaan, tätä kysymystä ei ole juurikaan otettu huomioon komission lainsäädäntöehdotuksissa eikä useimpien jäsenvaltioiden joukkoliikennepolitiikassa;
19. muistuttaa, että naiset muodostavat kaikkialla unionissa suurimman joukkoliikennepalvelujen käyttäjäryhmän; kehottaa alue- ja paikallisviranomaisia ja kansallisia viranomaisia ottamaan naisten liikkuvuustarpeet erityisesti huomioon julkisen liikenteen palveluja suunniteltaessa ja kehitettäessä; kehottaa komissiota sisällyttämään sukupuolinäkökulman asianmukaisesti unionin liikennelainsäädäntöä koskevaan yleiseen lähestymistapaansa;
20. pitää sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä vapaiden liikenne- ja matkailupalvelujen tarjoamisen kannalta olennaisena, että palveluntarjoajat alkavat soveltaa kattavia yhdenvertaisen kohtelun strategioita, joilla varmistetaan asiakkaiden, palveluntarjoajien ja kuluttajien yhdenvertainen kohtelu;
21. korostaa, että direktiivi kattaa imetyksen julkisella paikalla, eivätkä palveluntarjoajat voi rajoittaa sitä; pitää myönteisenä kansallista lainsäädäntöä, joka tukee naisten oikeutta imettää julkisella paikalla, ja toteaa tämän oikeuden olevan merkittävä matkailualalle; kannustaa painokkaasti jäsenvaltioita hyväksymään ja panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön lainsäädäntöä, jolla estetään julkisella paikalla imettämiseen liittyvä syrjintä;
22. katsoo, että lastenhoitotilojen tarjoaminen maksutta kaikissa yleisissä käymälöissä auttaisi edistämään osallistavaa liikennettä ja matkailua; katsoo lisäksi, että lastenhoitotilojen olisi oltava tarjolla ilman sukupuolikytköstä;
23. pitää yleisten käymälöiden ja suihkujen hygieniatilannetta pöyristyttävänä; kehottaa komissiota toteuttamaan käytännön toimenpiteitä, jotta voidaan ratkaista tämä monissa jäsenvaltioissa yleinen ongelma, joka haittaa osallistavaa matkailua ja liikennettä;
24. korostaa, että pysähdyspaikkojen ja -tilojen on oltava esteettömiä ja turvallisia kaikille henkilöille sukupuolen ilmaisusta huolimatta, koska näin edistettäisiin osallistavaa matkailua ja tasapainoisempaa sukupuolijakaumaa matkailualalla;
25. toteaa, että muista perheenjäsenistä huolehtivien henkilöiden, yleensä naisten, on usein suunniteltava ja tehtävä monimutkaisia matkoja, joihin liittyy aikataulua, liikennettä ja esteettömyyttä koskevia erityisvaatimuksia;

26. korostaa, että joukkoliikenteen infrastruktuurin esteettömyyttä on parannettava ja joukkoliikenteen kulkuneuvoissa olevat esteet on poistettava, jotta lapsiperheet voivat käyttää niitä helpommin; edellyttää erityisesti toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että lastenvaunuja käyttävät voivat hyödyntää julkista liikennettä;
27. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että joukkoliikenteen kulkuneuvot ja infrastruktuuri ovat yhdenvertaisesti sekä naisten että miesten käytettävissä ja mukautettuja heidän tarpeisiinsa sekä loppukäyttäjinä ja matkustajina että alan työntekijöinä;
28. kehottaa komissiota ottamaan huomioon miesten ja naisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden erilaiset tarpeet (kuten kummallekin sukupuolelle soveltuvat käymälät, raskaana oleville naisille esteettömät kulkuneuvot, lastenhoitotilat, tilaa lastenvaunuille jne.), kun kulkuneuvoja, palveluja tai infrastruktuuria varten ehdotetaan tai asetetaan uusia suunnitteluvaatimuksia;
29. kehottaa komissiota arvioimaan raskaana olevien naisten lennoille pääsyä ja avustamista koskevia lentoyhtiöiden sääntöjä ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla lentoyhtiöt saadaan varmistamaan yhdenmukainen lähestymistapa tässä asiassa;
30. kehottaa neuvostoa hyväksymään matkustajien oikeuksia koskevaa asetusta koskevan parlamentin kannan, jossa edellytetään lentoasematyöntekijöiden palauttavan lastenvaunut matkustajille heti lentokoneesta poistumisen jälkeen, tai huolehtimaan vaihtoehtoisista kuljetustavoista, joilla vältetään se, että lasta on kannettava lentoaseman halki matkatavarahihnalle;
31. on erittäin huolissaan siitä, että niin joukkoliikenteessä kuin tilauskuljetuksissakin esiintyy usein sanallista ja fyysistä väkivaltaa, myös sukupuolista häirintää ja myös jakamistalouden palveluissa;
32. korostaa erityisesti, että direktiivin 2004/113/EY sukupuolista häirintää – joka on erittäin merkittävä asia julkisen liikenteen saralla – käsittelevässä 4 artiklan 3 kohdassa ei anneta selkeää tulkintaa tavaroiden ja palveluiden tarjoajan vastuusta tapauksissa, joissa sukupuoliseen häirintään syyllistyvät muut taho kuin tavaroiden ja palveluiden tarjoajat;
33. kehottaa siksi jäsenvaltioita ja komissiota paneutumaan pikaisesti tällaisia tapauksia koskevaan vastuuvollisuuteen ja kehittämään direktiivin 2004/113/EY säännöksestä tulkinnan, joka on parempi niin häirinnän uhrien kuin palveluntarjoajien kannalta;
34. muistuttaa, että alan kaikkien toimijoiden velvollisuutena on kaikilla tasoilla edistää yleisten tilojen ja joukkoliikenteen turvallisuutta kaikille – päivin ja öin ja erityisesti, kun kyseessä ovat haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset sekä syrjäisemmät paikat ja erityistilanteet;
35. korostaa, että kaupunkisuunnittelussa olisi kiinnitettävä huomiota turvallisuutta koskeviin kysymyksiin, kuten linja-auto- ja raitiovaunupysäkkien ja niille johtavien reittien riittävään valaistukseen;
36. katsoo, että pelkästään naisille varatut vaunut eivät ole hyvä ratkaisu joukkoliikenteessä ilmenevään sukupuolisen häirinnän ongelmaan; kehottaa jäsenvaltioita puuttumaan

liikenteessä ja matkailupalveluissa ilmenevään sukupuoliseen häirintään kattavilla toimintaperiaatteilla, joihin kuuluvat asianmukaiset vaunut ja hälytysjärjestelmät sekä valvontahenkilöstön, valistuksen ja lainvalvonnan lisääminen;

37. kehottaa liikenne- ja matkailupalvelujen tarjoajia tuomitsemaan seksuaalirikoksiin syyllistyneiden toiminnan ja haastamaan heidät oikeuteen;
38. edellyttää perusteellisempaa oikeudellista keskustelua internetpalveluntarjoajien vastuusta ehkäistäessä ja pyrittäessä lopettamaan häirintä seuranhakusivustoilla sekä näiden tarjoajien roolista ehkäisemisen ja roolin lopettamisen edistämiseksi;
39. tuomitsee kaikki tavat rajoittaa lasten kanssa matkustavien mahdollisuuksia käyttää liikennepalveluja;
40. kannustaa jäsenvaltioita soveltamaan joustavaa lähestymistapaa taksipalveluja käyttävien matkustajien turvallisuusvaatimuksia koskevaan sääntelyyn, etenkin siksi, että voidaan välttää naisten syrjintä ja lasten kanssa matkustavien syrjintä.

**LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	10.11.2016
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 33 -: 4 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Daniela Aiuto, Lucy Anderson, Marie-Christine Arnautu, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Deirdre Clune, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Andor Deli, Karima Delli, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Jacqueline Foster, Bruno Gollnisch, Merja Kyllönen, Miltiadis Kyrkos, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Gesine Meissner, Cláudia Monteiro de Aguiar, Renaud Muselier, Jens Nilsson, Salvatore Domenico Pogliese, Gabriele Preuß, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, David-Maria Sassoli, Claudia Schmidt, Jill Seymour, Claudia Țapardel, Pavel Telička, István Ujhelyi, Wim van de Camp, Roberts Ziļe, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Maria Grapini, Ramona Nicole Mănescu

30.11.2016

OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalle

kertomuksesta miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (2016/2012(INI))

Valmistelija: Jiří Maštálka

EHDOTUKSET

Oikeudellisten asioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. toteaa, että naisten ja miesten tasa-arvo on yksi Euroopan unionin peruseriaateista ja että unionin perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa kielletään kaikenlainen sukupuoleen perustuva syrjintä ja vaaditaan varmistamaan naisten ja miesten välinen tasa-arvo kaikilla aloilla, koska se on yksi unionin tärkeimpiä tehtäviä¹;
- B. ottaa huomioon, että direktiivillä 2004/113/EY (jäljempänä ”direktiivi”) laajennetaan oikeutta suojeluun sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä ja pyritään ottamaan paremmin huomioon sukupuolten tasa-arvon periaate myös sen perinteisen soveltamisalan eli työmarkkinoiden ulkopuolella niin, että se kattaa myös tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan, mutta jätetään nimenomaisesti sen ulkopuolelle viestimet, mainonta sekä julkinen ja yksityinen koulutus;
- C. toteaa, että kaikki jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimenpiteitä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöään sekä perustaneet tarvittavat menettelyt ja elimet sen täytäntöön panemiseksi; ottaa huomioon, että komissio on direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta antamassaan kertomuksessa² todennut, että vaikka kaikki jäsenvaltiot

¹ SEUT-sopimuksen 8 artiklan (aiempi EY-sopimuksen 3 artiklan 2 kohta) mukaan unioni pyrkii kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa.

² Komission Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle antama kertomus miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla annetun neuvoston direktiivin 2004/113/EY soveltamisesta (COM(2015)0190 lopullinen) - <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0190>

ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään, sen tehokkaassa täytäntöönpanossa on edelleen ongelmia;

- D. toteaa, että tasa-arvon edistämisestä vastuussa olevien organisaatioiden tuloksellisuus asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa vaihtelee jäsenvaltioittain;
- E. ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2011 asiassa C-236/09¹ Test-Achats antamassa tuomiossa (jäljempänä ”ratkaisu”) tuomioistuin totesi pätemättömäksi direktiivin 5 artiklan 2 kohdan, joka mahdollisti sukupuoleen perustuvien vakuutusmatemaattisten tekijöiden eriävän käytön direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa yksityisissä vakuutussopimuksissa;
1. korostaa, että direktiivin tehokkaassa ja yhtenäisessä täytäntöönpanossa on edelleen joitakin ongelmia ja haasteita; katsoo, että yleisimpiä ongelmia ovat käsitteen ”tavarat ja palvelut” liian tiukka määrittely, 4 artiklan 5 kohtaan perustuvat eriarvoisen kohtelun yleisluonteiset ja toisinaan epäselvät perusteet sekä naisten puutteellinen suojeleäiäityden, imetyksen ja raskauden aikana;
 2. pitää valitettavana, että direktiivin soveltamisala on melko kapea eikä kata viestimiä, mainontaa eikä julkista tai yksityistä koulutusta, mutta kattaa terveydenhuoltopalvelut²;
 3. toteaa, että suuri yleisö ei ole tietoinen direktiivin sisällöstä ja sen vaikutuksista eivätkä suojelun kohteena olevat henkilöt ja tavaroiden ja palvelujen tarjoajat ole tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, mikä johtuu sekä tiedottamisen että oikeuskäytännön puutteesta; kehottaa siksi komissiota, jäsenvaltioita ja tasa-arvoelimiä lisäämään tietoisuutta direktiivin sisällöstä ja vaikutuksista;
 4. panee tyytyväisenä merkille, että kaikki jäsenvaltiot ovat panneet ratkaisun täytäntöön tai ovat parhaillaan tekemässä niin; toteaa, että jotkin jäsenvaltiot ovat menneet jopa ratkaisun soveltamisalaa pidemmälle ja ulottaneet sukupuolesta riippumattoman käytännön koskemaan muun tyyppisiä vakuutuksia ja eläkkeitä;
 5. pitää tätä aloitetta myönteisenä ja korostaa, että jäsenvaltioita on kehotettava varmistamaan, että tasa-arvon edistämisestä vastuussa olevat organisaatiot ovat tarpeeksi riippumattomia ja että niillä on riittävät toimivaltuudet; korostaa tässä yhteydessä, että komission ja kyseisten organisaatioiden välistä yhteistyötä on lujitettava ja pyrittävä järjestelmällisesti tunnistamaan tärkeimmät ongelmat ja kehittämään parhaiden käytäntöjen vaihtoa, jotta kaikista toimijoista tulee yhtä tehokkaita tavoitteiden saavuttamisessa;
 6. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota lisäämään kaikkien asianomaisten osapuolten keskuudessa tietoisuutta direktiivin sisällöstä ja vaikutuksista;
 7. kehottaa komissiota aloittamaan laajan ja yksityiskohtaisen tutkimuksen ja tietojenkeruun direktiivin täytäntöönpanosta, tehostamaan valvontatoimiaan ja

¹ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 1. maaliskuuta 2011, C-236/09, ECLI:EU:C:2011:100.

² Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 12. heinäkuuta 2001, C-157/99 (Geraets-Smits ja Peerbooms) ECLI:EU:C:2001:404.

tukemaan jäsenvaltioita, jotta direktiivin tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti;

8. korostaa, että vaikka tiettyjen palvelujen ja alojen digitalisoituminen sekä yhteistyössä tapahtuvan palvelujen tarjoamisen lisääntyminen ovat muuttaneet tavaroiden ja palvelujen saatavuutta ja tarjontaa, direktiiviä voidaan edelleen soveltaa digitaaliin; kehottaa komissiota arvioimaan digitalisoinnin ja yhteistyötalouden vaikutusta tavaroiden ja palvelujen saatavuuteen ja tarjontaan sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta;
9. korostaa, että tavaroiden ja palvelujen sekä yhdistävien verkkofoorumien tarjoajien vastuuta koskevia säännöksiä on selkeytettävä direktiivin perusteella; kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota siksi käsittelemään pikaisesti asiaan liittyvää vastuukysymystä.

**LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS LAUSUNNON ANTAVASSA
VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	29.11.2016
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 19 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Rosa Estaràs Ferragut, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Mary Honeyball, Dietmar Köster, António Marinho e Pinto, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Daniel Buda, Angel Dzhambazki, Angelika Niebler, Virginie Rozière, Kosma Złotowski

**LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	6.2.2017
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 18 -: 2 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Viliija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Anna Hedh, Mary Honeyball, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellési, Maria Noichl, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Michaela Šojdrová, Ernest Urtsun, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Anna Záborská
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Inés Ayala Sender, Evelyn Regner, Mylène Troszczynski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Claudia Schmidt

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA
VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

18	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea
EFDD	Daniela Aiuto
PPE	Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Claudia Schmidt, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Michaela Šojdrová
S&D	Inés Ayala Sender, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Terry Reintke, Ernest Urtasun

2	-
ECR	Arne Gericke
ENF	Mylène Troszczynski

4	0
GUE/NGL	Malin Björk, João Pimenta Lopes, Ángela Vallina
PPE	Anna Záborská

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää